

Training integriteit en weerbaarheid

Hadassa Koopmans
Waterschap AGV

Programma

1. Betekenis en wetgeving integriteit en weerbaarheid
2. In gesprek over dilemma's

Doel

1. Inzicht vergroten in betekenis en wetgeving integriteit en weerbaarheid
2. Werken aan een gedeelde norm
3. Drempel voor het gesprek verlagen
4. Werken aan handelingsperspectief

Integriteit

▲ Het dagelijks bestuur van waterschap Scheldestromen is onderling verdeeld over dubbele functies in de Zeeuwse politiek. Van links naar rechts: Gert van Kralingen, Marianne Poissonnier-Dekker, dijkgraaf Toine Poppelaars, Wim van Gorsel, Marien Weststrate en Carla Michielsen. Alleen Michielsen stemde voor het omstreden artikel. © Waterschap Scheldestromen

Zeeuws waterschap spreekt zich toch uit tegen 'dubbele petten'; Hugo de Jonge blij met breed draagvlak

Bestuurders waterschap De Dommel nemen het niet nauw met dubbele petten

Bestuurders die geen Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) hoeven te overleggen, onvermelde nevenfuncties en onduidelijkheid over dubbele petten: bij waterschap De Dommel nemen ze het niet zo nauw met integriteitsregels. Dat blijkt onderzoek van Studio040.

Robin van Wechem · 13-12-2021 · ongeveer 4 jaar geleden

Waterschap Limburg scherpt integriteitsbeleid aan na omstreden gronddeal

ACTUEEL · 15 MEI 2021

Wat is integriteit?

- Je gedrag is in lijn met regels en algemeen geldende waarden, ook wanneer er druk uitgeoefend wordt of als regels onduidelijk zijn.
 - Je laat je niet door oneigenlijke motieven leiden, maar door het algemeen belang.
- Dienstbaarheid
 - Functionaliteit
 - Onafhankelijkheid
 - Openheid
 - Terughoudendheid
 - Vertrouwelijkheid
 - Zorgvuldigheid

Stelling

Als AB-leden van het waterschap AVG hebben we een gedeeld beeld van wat integer handelen is.

Eed of belofte

- Ik zweer (verklaar) dat ik, om tot lid van het algemeen bestuur te worden gekozen of benoemd, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, aan iemand enige gift of gunst heb gedaan of beloofd.
- Ik zweer (verklaar en beloof) dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk van iemand enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.
- Ik zweer (beloof) dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van het algemeen bestuur naar eer en geweten zal vervullen.

Belangenverstrengeling: onthouding van besluitvorming

Geen beïnvloeding besluitvorming bij persoonlijk belang (art.38 Waterschapswet)

1. Een lid van het algemeen bestuur neemt niet deel aan de beraadslaging en stemming over:
 - a. een aangelegenheid die hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken
2. Op de beraadslaging en stemming, bedoeld in het eerste lid, is artikel 2:4 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing.

Onverenigbare betrekkingen en nevenfuncties

- Aantal combinaties met het AB-lidmaatschap **verboden** (art. 51).
Gaaf om publieke functies, bijv. minister, burgemeester, ambtenaar bij het waterschap of uit andere hoofde ondergeschikt.
- Nevenfuncties niet verboden, maar ook niet altijd wenselijk.
Openbaarmaking nevenfuncties verplicht (art. 44).
- Nevenfuncties zijn alle functies naast het ambt, zowel bezoldigd als onbezoldigd.

Verboden handelingen

- Aantal handelingen zijn verboden (art. 33), o.a.:
 - in geschillen werkzaam zijn als adviseur, advocaat of gemachtigde ten behoeve van de wederpartij van het waterschap
 - een overeenkomst aangaan voor het aannemen van werk, tegen beloning verrichten van werkzaamheden voor het waterschap, leveren of verhuren van roerende zaken, onderhands verwerven van onroerende zaken etc.

Omgang met (geheime) informatie

- Uitgangspunt: alle overheidsinformatie is openbaar, tenzij... (art. 5.1 Woo)
- AB, DB, VZ en commissie waterschap kunnen geheimhouding opleggen (art. 5.1. Woo)
- Lekken is niet toegestaan:
 - Het schenden van een plicht tot geheimhouding is een misdrijf (art. 272 Wetboek van Strafrecht)
 - AB kan besluiten een raadslid dat geheimhoudingsplicht schendt max. 3 maanden uit te sluiten van ontvangen verdere geheime informatie (art. 55)

Jong PvdA-lid lekte geheim schikkingsvoorstel van Chemours

Geheime raadsdocumenten over chemiebedrijf Chemours, die vorige week leidden tot een publicatie van Zembla, zijn gelekt door een jonge PvdA-politicus, meldt [Rijnmond](#) . De 23-jarige Ruben Schilt heeft zijn daad zelf opgebiecht aan burgemeester Kolff, nadat die aangifte had gedaan wegens schending van de geheimhoudingsplicht.

Schilt is commissielid voor de PvdA in Dordrecht. Na overleg met zijn partij heeft hij besloten zijn functie neer te leggen.

Buiten de wetten en regels

- Wet is niet het hele verhaal
- Concrete(re) regels en afspraken in gedragscode en integriteitsprotocol (AGV: Integriteitprotocol 2015)
- Biedt ruimte om aan te sluiten bij lokale integriteitscultuur en voor aanvullende onderwerpen (bijv. omgangsvormen, geschenken en uitnodigingen)
- En verder: gesprek aangaan!

Stelling

We hebben hier een cultuur die het makkelijk maakt het gesprek over integriteitsvragen aan te gaan.

Route bij integriteitsvragen en –dilemma's

- Voer het gesprek met elkaar
- Sparren, lastig om het gesprek aan te gaan of vermoeden van integriteitsschendingen? Bespreek het met de dijkgraaf

Weerbaarheid

Bijna de helft (45%) van alle decentrale politieke ambtsdragers kreeg het afgelopen jaar te maken met agressie. Bij ambtenaren was dit 29%. Zorgelijk is dat incidenten steeds meer op de persoon zijn gericht en dat ambtsdragers dit steeds vaker als ernstig ervaren. Dit blijkt uit de Monitor Integriteit & Veiligheid 2024 die minister Judith Uitermark van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) naar de Tweede Kamer heeft gestuurd.

Door onze nieuwsredactie

26 nov 2025 om 17:25

361 reacties

Delen

Bestuurders en raadsleden van de gemeente Venlo hebben thuis beveiliging nodig sinds de gemeente plannen maakt voor asielopvang. De politici ontvingen bedreigingen, bevestigt een woordvoerder van burgemeester Antoin Scholten aan persbureau ANP na berichtgeving van *De Limburger*.

Nieuwegeinse burgemeester waarschuwt voor foute raadsleden

Van Beukering adviseert partijen om kandidaten een VOG te laten overhandigen.

Stijn Vos 4 juni 2025

Vacatures

Directeur Ontw
Gemeente Mepp

Woordvoerder
Gemeente Capell

Directeur
Gemeente Neder

[Bekijk alle vaca](#)

NOS Nieuws • Dinsdag 9 mei 2023, 13:38

Hoe een Haagse gemeenteambtenaar topcriminelen van een nieuw paspoort voorzag

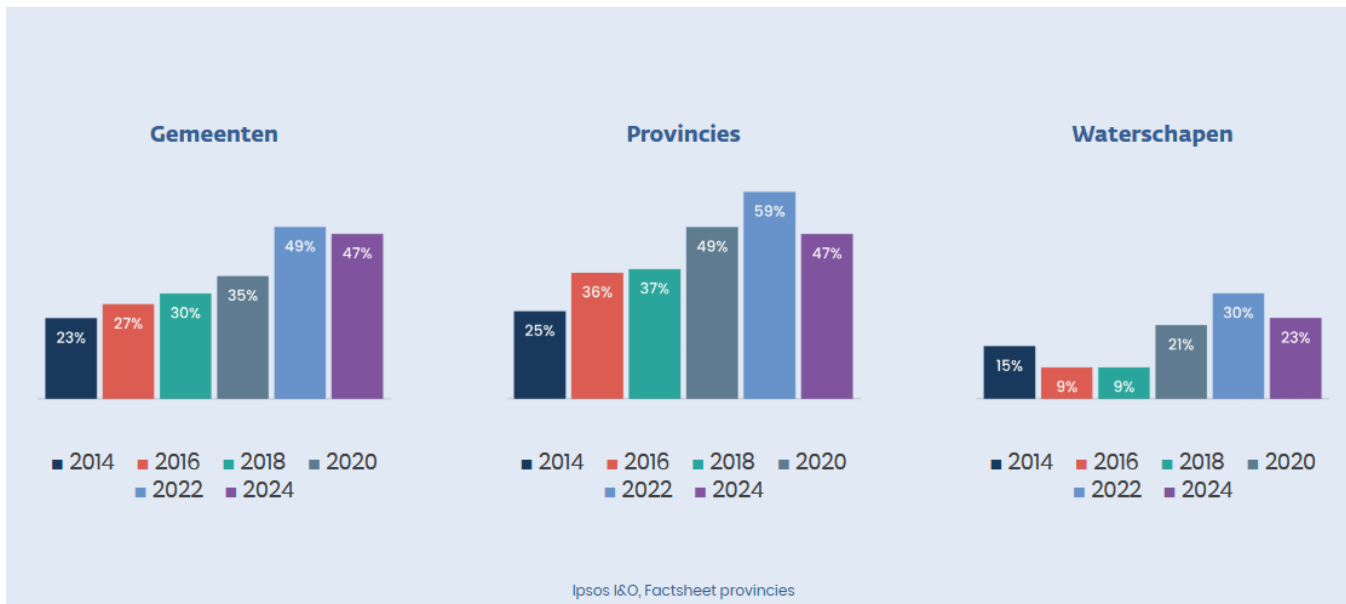
Verband integriteit en weerbaarheid

- Doel: zuivere besluitvorming
- Niet integer/ondermijnend handelen doet daar afbreuk aan
- Maar bedreiging en agressie ook: geen besluiten nemen of besluiten uit angst nemen

Ondertekende normen

- Manifest Weerbaar Bestuur provincie Utrecht: *Wij accepteren grensoverschrijdend gedrag (verbale, psychische, online of fysieke agressie, intimidatie en bedreiging) nooit, melden het, handelen gelijkluidend, geven opvolging aan een melding en leren met elkaar.*
- Noord-Hollandse norm Weerbare Overheid: *De Noord-Hollandse Norm Weerbare Overheid biedt ons bescherming tegen uiteenlopende bedreigingen. Het gaat niet alleen om het aanpakken van zichtbare misstanden, maar ook om het bevorderen van een cultuur waarin we elkaar aanspreken, kwetsbaarheden erkennen en samen werken aan het versterken van onze weerbaarheid.*

Ervaring met agressie en intimidatie

Handelingsperspectief

Praktisch:

- Goed nadenken en afspraken maken over welke persoonlijke gegevens online deelt
- Meldingsroute weten (zie stappenplan melding en aangifte voor politieke ambtsdragers van Netwerk Weerbaar Bestuur) en agressieprotocol opstellen
- AB-momenten waarop onrust verwacht wordt voorbespreken met het AB

Maar ook:

- Samen sterk staan en geen olie op het vuur gooien

Wethouder Landgraaf nu ook online bedreigd: 'Verschrikkelijk, het doet me veel'

 Maurice de Heus Gisteren, 17:02 • Aangepast vandaag, 07:20 •

3 minuten leestijd

Bedreigde lijsttrekker Landgraaf voert niet langer alleen campagne

© MdH

De lijsttrekker die dit weekeinde in Landgraaf bedreigd werd met een mes, heeft maandag ook online bedreigingen ontvangen.

Dilemma's

In groepen: dilemma's bespreken

- Doel: in gesprek over gedeelde norm
- Plenaire terugkoppeling

Dilemma 1: Zeilvereniging

Een AB-lid is sinds een tijdje voorzitter van een grote zeilvereniging. Het waterschap is bezig met de herinrichting van het natuurgebied waar deze zeilvereniging vaak komt. De zeilvereniging is tegen de plannen die er nu liggen: ze hebben daar veel minder ruimte om te zeilen.

1. Zie je een integriteitsvraagstuk in deze casus? Zo ja, welke?
2. Laat het voorzitterschap van een grote zeilvereniging zich verenigen met het lidmaatschap van het AB? Waarom wel/niet?
3. Mag het AB-lid zich vanuit zijn rol als voorzitter van de vereniging actief opstellen bij informatieavonden die het waterschap organiseert over de herinrichting van het natuurgebied? Waarom wel/niet?
4. Mag het AB-lid meedoen aan de beraadslaging in het AB over de herinrichting? Waarom wel/niet?
5. Mag het AB-lid stemmen in het AB over de herinrichting? Waarom wel/niet?

Dilemma 2: Strandmarathon

Het waterschap hecht grote waarde aan publieksevenementen met een sportief karakter. Sommige evenementen hebben sponsoring nodig om te kunnen bestaan. Om die reden sponsort het waterschap jaarlijks de Strandmarathon. De organisatie nodigt alle AB-leden uit voor een rondleiding achter de schermen om kennis te maken met wereldberoemde atleten.

1. Zien jullie een integriteitsvraagstuk in deze casus? Zo ja, welke?
2. Is het gepast als AB-leden naar deze rondleiding gaan? Waarom wel/niet?
3. Wordt dat anders als zij daarna het evenement mogen bijwonen als VIP-gasten? Waarom wel/niet?
4. Stel dat zij ook hun partner mogen meenemen. Kan dat? Waarom wel/niet?
5. Stel dat niet alle AB-leden deze uitnodiging krijgen, maar alleen diegenen die zich hard hebben gemaakt voor de sponsoring van de Strandmarathon?

Dilemma 3: Bouwafval

Het waterschap is in jouw straat druk bezig met het verbeteren van de dijk en heeft een container neergezet voor het bouwafval. Op weg naar een bijeenkomst fietst een ambtenaar van het waterschap langs. Hij wordt aangesproken door een AB-lid van een andere partij die ook in jouw straat woont. Je hoort hun gesprek omdat je zelf net in de voortuin bezig bent. Het AB-lid heeft een nieuwe schuur gebouwd en vraagt of zij een paar kruiwagens bouwafval in de container van het waterschap mag gooien. Zij heeft zelf geen aanhangwagen en die container van het waterschap staat er nu toch. De ambtenaar geeft aan hier geen bezwaar tegen te hebben en fietst weg. Het AB-lid gooit haar bouwafval in de container van het waterschap.

1. Zien jullie een integriteitsvraagstuk in deze casus? Zo ja, welke?
2. Mag het AB-lid haar afval in de container van het waterschap gooien? Waarom wel/niet?
3. Zou je dit AB-lid hierop aanspreken? Zo ja, op wat voor manier?

Dilemma 4: Afkalving

Het waterschap heeft een conflict met een groep personen die grond bezitten in het waterschap. Hun grond is aan het afkalven, volgens hen doordat het waterschap watergangen te diep heeft gemaakt. Het conflict sleept inmiddels al zo lang door en de schadeclaims zijn zo hoog, dat het wordt besproken in de AB-vergadering en ook over de voorgestelde handelswijze gestemd wordt. Van tevoren hebben een aantal van de grondbezitters zich via social media geroerd: als het AB niet tegemoet komt aan hun schadeclaims, zullen de verantwoordelijken de gevolgen daarvan wel merken. Een van de AB-leden plaatst na elk AB-besluit altijd een bericht op social media waarbij hij aangeeft hoe ieder AB-lid gestemd heeft. Hij vindt dit transparant richting de kiezer. Bij dit besluit is hij dat ook van plan te doen.

1. Welk risico zien jullie in deze casus?
2. Mag het AB-lid het bericht plaatsen? Waarom wel/niet?
3. Hoe wegen jullie zelf af wat je wel en niet op social media plaatst?

Plenaire terugkoppeling

Afsluiting

- Wat neem je mee van vanavond en/of waarmee ga je aan de slag?
- Wat heb je nodig om verder met deze thema's aan de slag te gaan?

